

ÇOCUKLAR İÇİN SOKAKLARIN GÜVENLİK KOŞULLARININ İRDELENMESİ: ESKİŞEHİR ODUNPAZARI ÖRNEĞİ*

Pınar DEMİREL ETLİ**

Ruşen YAMAÇLI***

ÖZET

Sokaklar, insanların temel gereksinimlerine yanıt veren ve yaşayanların birbirleriyle etkileşimde bulunup sosyalleşeceği kentsel mekanlardır. Herkes için yaşanabilir bir kent, çocukların da yetişkinlerin sahip olduğu temel hak ve hizmetlerden yararlanabildiği, tehlikelerden arındırılmış bir kentsel çevrede yaşayabildiği, sokaklarda arkadaşlarıyla oyun oynayıp güvenle yürüyebildiği, fiziksel ve ruhsal gelişimini destekleyici nitelikte alanlar sunmalıdır. Bu bağlamda çocukların sokakları oyun ve öğrenme mekanı olarak deneyim etmesi için mevcut koşullarının iyileştirilmesi gerekmektedir. Bu çalışmada kentsel mekanın bir parçası olan sokağın, çocuklar için güvenlik koşulları gözden geçirilmekte, bu konuda yapılmış uygulama örnekleri irdelenerek bir literatür oluşturulmaktadır.

Fiziksel çevrenin özellikle de sokakların çocukların zihinsel, fiziksel, toplumsal ve sosyal gelişimleri için önemi ortaya konulmaktadır. Çocukların ilk olarak etkileşim içinde oldukları fiziksel çevre evlerinin bulunduğu sokaklardır. Sokaklar bu bağlamda çocuklar için güvenle oyun oynayabilecekleri ve sosyalleşebilecekleri kentsel açık mekanlar olmalıdır. Dünya genelinde çocuklara güvenli oyun alanları oluşturabilmek ve evlerinin çevresinde bireysel veya birlikte zaman geçirebilecekleri mekanlar yaratabilmek için çeşitli uygulamalar yapılmaktadır. Yaşam için sokak “woonerf”, oyun bölgesi “home zone”, okula güvenli rotalar “safe routes” gibi düzenlemeler çocuklar için daha fazla oyun ve güvenli ulaşım ağı oluşturmaktadır.

Yaşanılabilir bir çevre için çocuk kullanıcı açısından sokakların oyun ve güvenlik koşulları Eskişehir Odunpazarı yerleşimi geleneksel konut ve sokak dokusu bağlamında tekrar ele alınmaktadır. Bu kapsamda Odunpazarı’nda belirlenen sokakların uygunluğu incelenmekte ve yeni bir düzenleme önerilmektedir. Bu düzenleme ile sokakların çocuklar için sosyalleşme, dinlenme, arkadaşları ile oyun oynama, bisiklet sürme ve fiziksel aktivite olanaklarını sağlayan temiz, güvenli ve sağlıklı bir ortam olması hedeflenmektedir.

Anahtar Kelimeler: Odunpazarı, sokak, çocuk, oyun, güvenlik

* Bu makale Crosscheck sistemi tarafından taranmış ve bu sistem sonuçlarına göre orijinal bir makale olduğu tespit edilmiştir.

** Arş. Gör. Anadolu Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, El-mek: pdetli@anadolu.edu.tr

*** Prof. Dr. Anadolu Üniversitesi, Mimarlık ve Tasarım Fakültesi, Mimarlık Bölümü, El-mek: ryamacli@anadolu.edu.tr

---

**EXAMINATION OF THE SECURITY CONDITIONS OF THE
STREETS FOR CHILDREN THE CASE OF ODUNPAZARI,
ESKİŞEHİR**

ABSTRACT

The streets are urban areas which give response to basic requirements of people and in which living people can interact each other and socialize. A city which is livable for everyone should provide areas where children can take advantage of the basic rights and services which are available for adults, live in an urban environment which is free of dangers, play games with their friends and walk safely in the streets and which support their physical and psychological development. In this context, current conditions should be meliorated for allowing children to experience the streets as playing and learning locations. In this study, security conditions of streets, which are a part of urban space, for children were reviewed and application examples made about this subject were examined in order to form a literature.

The importance of physical environment for mental, physical, communal and social development of children was emphasized. In this context, streets should be open urban areas for children where they can safely play and socialize. In order to create safe playing areas and localities where they can spend individually or together around their homes for children throughout the world, some applications are being made. Regulations such as “woonerf”, (street for life), “home zone” (play area), “safe routes” (safe routes to school) provide more play and secured transportation network for children.

For a livable environment, playability and security conditions of streets for a child were re-handled in context of Eskişehir Odunpazarı settlement traditional residence and street pattern. Under this scope, the suitability of the streets determined in Odunpazarı were examined and a new arrangement was suggested. The aim with this arrangement is to convert streets to clean, secure and healthy environments where children can socialize, rest, play with their friends, ride bicycle and perform physical activities.

STRUCTURED ABSTRACT

The quality of social and emotional development in the first years of childhood forms the basis of psychosocial development in next years. Playing games is a significant factor for children to show physical development and psychomotor development in a healthy way. Therefore, it is the job of adults to provide the children with game environment.

The samples applied in many parts of the world to enhance the conditions of physical environment have been examined in the study. A general evaluation has been done on the suitability of the streets in Turkey to the use of children and traditional street pattern in Eskişehir Odunpazarı settlement has been handled within this context. The study aims to provide a base and source for increasing the environment quality being built.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

The environment in which children live highly affects their life conditions and their perception of the environment. A livable city is a place where children can benefit from the basic rights and services that adults have, play safely in urban outdoor, walk in the streets safely, learn with other children by sharing with friends, have green fields. In this sense, physical environment conditions to provide children in order to grow healthy generations will affect their physical and mental development positively.

With the start of criticizing the modern urbanism, urban plannings and street proposals thinking the vehicle and the pedestrian against approaches featuring the carriage way have started to put forth. There have been applications aiming to make the cities become livable places for everyone to live and involving the children in the design as users in urban places recently. These applications might be in urban scale and as in street scale. Regulations done with this aim have been applied in various areas with different names. Applications such as Woonerf, Home Zone and safe school routes have been exemplified as part of this study.

Odunpazarı settlement examined in the scope of the study is among the special settlements situated in a slope with its narrow streets, historical houses, fountains and squares and preserving its traditional pattern nowadays. It has been declared as Urban Protected Area in 1986 and put under protection due to its preserved unique and traditional pattern.

Odunpazarı street pattern has consisted of narrow and meandering spaces surrounded by one or two-storey structures. Even though it is thought that the existent neighborhood provides children with safe areas to play, there is need to make regulations in many areas. Odunpazarı streets have a natural pattern similar to Woonerf streets prepared to create safe playgrounds near the houses for children especially in North Europe countries. Tortuous roads with cobblestones and bulges applied for slowing traffic in Woonerf street construction are the natural characteristic of Odunpazarı streets. However, Odunpazarı area does not have wide streets as in the samples applied in Europe and America.

The streets determined in the study are the ones which are traditional playgrounds for the children, creative and rich in natural play elements. Çengelçeşme Street and Usta Ayaz Street are streets where there are 3 fountains and blank parcels, not having too much traffic but vehicles move in high speeds. It is aimed at transforming these streets into safe areas where children meet friends and play. Therefore, regulations have been suggested to transform into streets that have enough green fields for children, children play games among fruit trees, they drink water from street fountains and touch the mud. It is aimed to make pedestrians and children use these streets with all its wideness.

The regulations suggested for these streets in accordance with the aim of the study can be ranged as the following:

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

- Illustrator and exciter plates should be put to show that this street is a playground for children in the entrance and exit of the street and the places where it crosses another street.
- The ground of the street should be made different in many points. Both streets should be covered with recessed rocks and speed lowering precautions should be taken with bulges and the speed of the vehicle should be in walking speed.
- Parking of people living in the street is an important design problem. A part of blank parcels should be allocated as vehicle parks for the people living in the street.
- Ground rocks in different materials and colors should be used to provide children with creative playgrounds.
- Certain part of the street should be covered with a smooth and partly soft material and this part should be determined as the bicycle route completely. Elements to differ the bicycle road from the street should be used.
- While water element might be a game tool all by itself, environmental regulations should be made to give the opportunity to children to play by combining with the soil.
- Since the existent children park is quite insufficient, toys and game opportunities should be increased.
- Soil ground should be used in places suitable to planting and forestation and plants and fruit trees should be planted. However, landscape and street furniture should not be complex visually.
- Game elements in different color, tissue and size should be placed as illustrator elements of playgrounds of children through the street.

These suggested regulations will be an adequate step to update the streets as a safer play and socializing areas for children. These regulations will help to make the streets become sufficient for the children and also more special and funnier places. Besides, for these regulations to be sustainable, the attendance of citizens and children to these activities regularly is needed and the applications should be increased continuously in different parts of the city and physical environment conditions should be enhanced.

Keywords: Odunpazarı, street, children, game, security

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

Giriş

*Küçük hanımlar küçük beyler,
Sizler hepimiz geleceğin bir gülü, yıldızı, bir mutluluk parıltısısınız.
Memleketi asıl aydınlığa boğacak sizsiniz.
Kendinizin ne kadar mühim, kıymetli olduğunuzu düşünerek, ona göre çalışınız.
Sizlerden çok şeyler bekliyoruz!
M. Kemal ATATÜRK*

Çocukların sokakta ve doğada oyun oynamaları ve hatta yalnızca bulunmaları bile giderek zorlaşmaktadır. 1989 yılında hazırlanan Birleşmiş Milletler Antlaşması Çocuk Hakları Sözleşmesi'nde; *her çocuğun bedensel, zihinsel, ruhsal, ahlaksal ve toplumsal gelişmesini sağlayacak yeterli bir hayat seviyesine hakkı olduğuna ve çocuğun dinlenme, boş zamanını değerlendirme, oynama ve yaşına uygun eğlence (etkinliklerinde) bulunma ve kültürel ve sanatsal yaşama serbestçe katılma hakkı bulunduğuna dair kararlar alınmıştır* (<http://www.unicankara.org>). Bu kararlara göre, çocukların kentsel mekânlarda, her türlü gelişimine destek verecek etkinlik ve olanaklara ulaşmaya hakkı olduğu, oyun oynayabileceği, serbestçe ve güvenle dolaşabileceği alanlara erişim hakkı vardır.

Çocukluğun ilk yıllarındaki sosyal ve duygusal gelişimin niteliği daha sonraki yıllardaki psikososyal gelişimin temellerini oluşturur. Çocuğun gelişiminin sağlıklı bir şekilde seyretmesi için çocuğun oyun oynaması önemli bir etkidir. Araştırmalar; oyuna daha az zaman ayıran çocukların bedensel hareketlerinin yavaşladığını, ağırlaştığını ve yeterince enerji harcayamadıkları için şişmanladıklarını ortaya koymaktadır. Onun için, çocukların bedensel büyümesi ve motor gelişiminde oyunlar çok önemlidir (Türküm, 2014). Bu nedenle çocuklara oyun ortamını sağlamak yetişkinlerin görevidir.

Çocukların oyun oynarken arkadaşlarıyla kurdukları ilişki onların tutumları üzerinde önemli izlere sahiptir. Çünkü oyun, çocuğun yetişkin yaşama hazırlanması için doğal ve temel bir etkinliktir (Elkind, 1999). Güllüpunar, çocuklukta oynanan oyunlarda sahip olunan kişiliğin erişkinlik dönemi siyasal tutum ve davranışları üzerindeki etkilerinden söz etmektedir (Güllüpunar, 2015).

George Simmel ve Jürgen Habermas gibi düşünürler, toplumu dönüştürmek ve kenti yeniden kurmak için insanların birbirleriyle etkileşimini ve iletişimini artıracak fırsatlar yaratılması gerektiğini savunurlar (Berman, 1991). İnsanların hayatlarını ve kentleri düzene koyma tarzını belirleyen bu aktiviteler toplumun geleceği olan çocukları da kente dahil ederek daha da anlam kazanmaktadır.

Çalışmada fiziksel çevre koşulların iyileştirmek için Dünyanın pek çok yerinde uygulanmış örnekler irdelenmektedir. Türkiye'deki sokakların çocuk kullanımına uygunluğu üzerine genel bir değerlendirme yapılmakta ve Eskişehir Odunpazarı yerleşimindeki geleneksel sokak dokusu bu bağlamda ele alınmaktadır. Çalışmanın inşa edilmiş çevre kalitesini artırmak için bir altlık ve kaynak oluşturması hedeflenmiştir.

Fiziksel Çevrenin Çocuklar İçin Yeniden Düzenlenmesi

Kentsel mekan, çocukların kendilerini güvende hissedebilecekleri, toplumun diğer bireyleriyle eşit olduğu algısını oluşturan, zihinsel, fiziksel, toplumsal ve sosyal gelişimleri için oyun ve diğer eylemlerine olanak sağlayan bir alan olmalıdır. Dünyada özellikle son yıllarda kentlerin, herkes için yaşanabilir mekanlar olmasını amaçlayan ve çocukları da kentsel mekânlarda kullanıcı olarak tasarıma dahil etme fikriyle yapılan uygulamalar vardır. Bu uygulamalar sokak ölçeğinde olduğu gibi kentsel ölçekte de olabilmektedir.

Turkish Studies

*International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015*

Çocukların yaşadıkları çevre, yaşam koşulları ve çevrelerini algılama şekillerini oldukça etkilemektedir (Kyyta, 2003). Yaşanabilir bir kent, çocukların yetişkinlerin sahip olduğu temel hak ve hizmetlerden yararlanabildiği, çeşitli tehlikelerden korunmuş güvenli bir kentsel çevrede yaşayabildiği, kentsel açık mekânlarda güvenli bir şekilde oyun oynayabildiği, sokaklarda güvenle yürüyebildiği, arkadaşlarıyla paylaşımında bulunarak başka çocuklarla birlikte öğrenebildiği, yeşil alanlara sahip olabildiği yerdur (Gökmen, 2008).

Kentsel ölçekte çocukların katılımıyla üretilecek mekanlar olan parklar, yeşil alanlar ve sokaklar öncelikli olarak çocuklar için denetimli fiziksel çevre oluşturulmasında önemlidir. Riggio'ya göre çocukların bağımsız ve özerk bir vatandaş olarak kendisini ilgilendiren konularda karar alma süreçlerine katılımın sağlanması önemlidir (Riggio, 2002). Gökmen'e göre, çocuklar adına "Çocuk Dostu Kentler" için atılacak ilk adım kentlerde çocuklara yer açmak, kentlerimizde çocukların en doğal hakkı olan katılım hakkını dikkate alan ve kentteki tüm kararlarda çocukların görüşüne de yer veren "Çocuk Konseylerini" kurmaktır (Gökmen, 2013). Bu uygulamalara çocuklara özgü ilgi çekici kentsel mobilyalar tasarlanması, trafiğe açık alanların çocukların güvenlik gereksinimleri gereğince yeniden düzenlenmesi, oyun parkları ve bu parklara erişim rotalarının güvenlik yönünden tekrar ele alınması gibi düzenlemeler örneklendirilebilir.

Endüstrileşme ve kontrolsüz kentleşmenin sonuçlarından biri de çocuklar için şehirlerin yeterli ve güvenli oyun alanlarını barındırmamasıdır. Geleneksel oyun parkları ve alışveriş merkezlerinin içindeki oyun alanlarının yanı sıra çocukların güvenle oyun oynayabileceği sokaklar, bahçeler ve doğal ortamlar sınırlıdır. Çocukların güvenli etkinlik alanlarına ulaşmakta zorluk çektiği durumlarda başta obezite gibi pek çok sağlık sorunu ortaya çıkabilmektedir (Edwards ve Tsouros, 2006). Çocukların gelişiminde önemli bir etken olan hareket ve serbestlik, çocukların çevreyle bütünleşmesini sağlar ve çevresel kavramsallaştırma ve bilişsel harita oluşumunun temelini oluşturur. Çevresel yetkinlik, çocuklarda güven ve bağımsızlık duygusunu artırır. (Björklid & Nordstram, 2007). Bu anlamda sağlıklı nesillerin yetişmesi için çocuklara sağlanacak fiziksel çevre koşulları, çocukların ruhsal ve bedensel gelişimini olumlu yönde etkileyecektir.

Sokakların Çocuklar İçin Yeniden Düzenlenmesi ve Uygulama Örnekleri

Sokaklar, insanların temel gereksinimlerine yanıt veren ve yaşayanların birbirleriyle etkileşimde bulunup sosyalleşeceği kentsel mekanlardır. Çocukların sokakları oyun ve öğrenme mekanı olarak deneyim etmesi için sokakların mevcut koşullarının iyileştirilmesi ve yeni planlan sokakların belirli kriterlere göre düzenlenmesi gerekmektedir.

Sokaklar her yaş grubu insanın sosyalleşmek için kullandıkları alanlardır. Ancak özellikle iyi kurgulanmış sokaklar, çocukların gözlem yaparak çevresi hakkında bilgi edinmelerini, çevresini tanımlarını ve nesnelere çevresi arasında ilişki kurmalarını sağlar. Çocuklar sosyal gelişiminin başladığı ilk ortam olan sokakta, yeteneklerini ve becerilerini keşfeder. Yaratıcılığını geliştirerek kişilik oluşumunu destekler ve kişisel özgüvenini kuvvetlendirir (Abu-Ghazze, 1998).

Sokakların çocuklar için yaşanabilir ve güvenli hale getirilmesi için özellikle Kuzey Avrupa ülkelerinde sokak düzenleme çalışmaları yapılmaktadır. Dünyanın pek çok yerinde taşıtların yüksek hızlarda seyretmesi, trafik sıkışıklıkları ve yaya yollarının bulunmamasından kaynaklanan trafik kaynaklı yaralanma ve ölümler, özellikle çocuklar ve yaşlılarda daha yaygındır. Ayrıca okula gitmek için kaldırımların ve yürüyüş için güvenli alanların bulunmaması, içinde çocukların bulunduğu kazaların görülme sıklığını arttırmaktadır (Edwards ve Tsouros, 2006).

Modern şehirciliğin eleştirilmeye başlanmasıyla, taşıt yolunu ön plana çıkaran yaklaşımlar karşısında aracı ve yayayı birlikte düşünen kentsel planlamalar ve sokak önerileri de ortaya konulmaya başlanmıştır. Bu amaçla genellikle araç trafiğinin ve hızının azaltılması ile çocuklar için sokakta daha fazla oyun ve dinlenme alanları yaratılmaya çalışılmıştır. Benzer düzenlemeler çeşitli

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

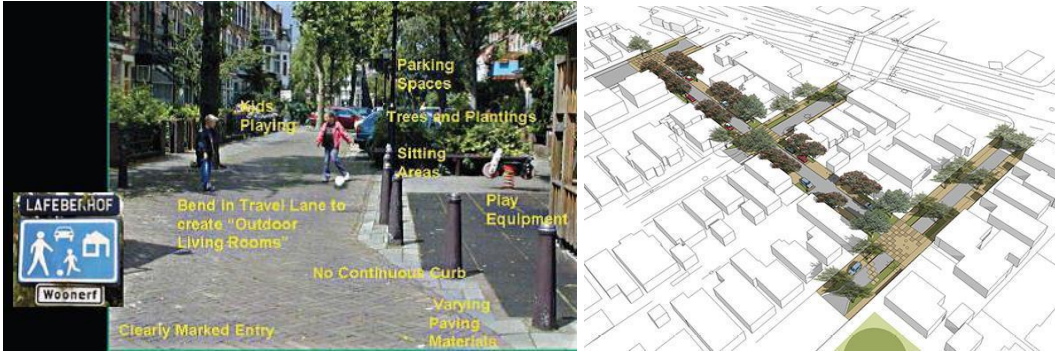

bölgelerde farklı isimlerle uygulanmaktadır. Bunlardan Woonerf, Home Zone, güvenli okul rotaları gibi uygulamalar bu çalışma kapsamında örneklendirilmiştir.

“Woonerf” Sokağı Uygulaması

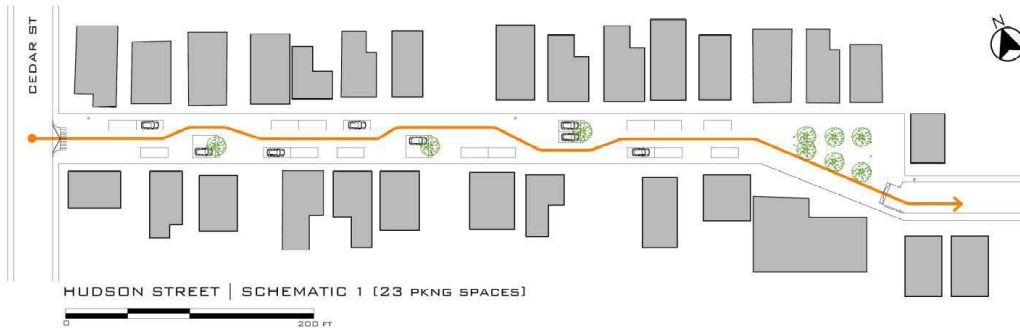
Woonerf (Felemenkçe’de “yaşam için sokak alanı” anlamına gelmektedir), yayalar, bisikletliler ve düşük hızda seyreden motorlu taşıtların ortak kullandıkları bir alandır. Bunlar, genellikle, kaldırım kenar taşları ve kaldırımlarla aynı seviyeye yükseltilen ve taşıtların ağaçlar, saksılar, park alanları ve başka nesnelere yerleştirilerek yavaş gitmelerinin sağlandığı caddelerdir. Sürücüler bu alanlarda davetsiz misafir olarak görülmekte ve yürüyüş hızında gitmeleri gerekmektedir. Her bir cadde girişine bir woonerf işaret levhası yerleştirilir. Almanya, Hollanda ve diğer Kuzey Avrupa ülkelerinde başarıyla uygulanan bu müşterek yaklaşım, özellikle yeşil alanlara erişimin kısıtlı olduğu şehirlerde faydalı olabilmektedir (Edwards ve Tsouros, 2006). Bu sokaklar, sokak sakinleri ve yayaları öncelikli olarak hesaba katan, sürücüleri yavaş gitmeye zorlayan mekânlar olarak tasarlanmış ve De Boer tarafından “woonerf” olarak isimlendirilmiştir (Hand, 2007).

Görsel 1. Woonerf tasarım prensipleri (<http://www.greatcity.org/>)

Woonerf sokağın temel tasarım prensiplerine (Görsel 1) göre;

- Sokağın giriş ve çıkışına tanımlayıcı levhalar konulmaktadır.
- Sokaklarda araç trafik hızını minimuma indirmek için gerekli önlemler alınmaktadır.
- Yaya, bisiklet ve taşıt yolları zemin farklılıkları ve işaretlerle ayrılmaktadır.
- Sokakların belirli noktalarına araç girmemesi için işaretler konulmaktadır.
- Taşıtlara gerekli park yerleri çok yoğun olmamak kaydıyla o sokakta sağlanmaktadır.

Görsel 2. Hudson Sokağının Woonerf sistemine göre yeniden düzenlenmesi, Cambridge (Collarte, 2012)

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

İngiltere Cambridge'deki Hudson Sokağı woonerf sistemine göre düzenlenmiş; bu düzenlemeyle 23 araç için park yeri oluşturulmuş ve trafik akışının bu park yerleri nedeniyle doğrusal ilerlemesi önlenmiştir (Görsel 2). Bu sayede araçlar belirtilen hız limitlerinin üzerine çıkamamaktadır.

Görsel 3. Almanya Rhineland Woonerf örneği (<http://www.greatcity.org/>)

Woonerf sokaklar kullanıcıları önemseyen, çocuklara evlerinin önlerinde oyun oynayabilecekleri güvenli alanlar, yetişkinlere de mahalle sakinleriyle sosyalleşebilecekleri bir alan sunmaktadır. Mekânı daha etkin kullanmayı sağlamanın yanı sıra bireylere de etkileşim alanı sunar. Bu sayede fiziksel mekân sosyal etkileşim için olanaklı hale gelmektedir (Görsel 3,4). Gürültü kirliliği ve araç trafiğinden kaynaklanan çevresel kirliliklerin de önüne geçildiğinden, çevreci bir felsefe olarak değerlendirilebilir.

Türkiye'de, pek çok konutun apartman tipolojisinde olması, çocukların oyun oynayacak konut bahçesi bulamaması, trafik akışının kent merkezlerinde çok yoğun olması gibi olumsuz koşullar göz önünde bulundurulduğunda “yaşam için sokak alanlarına” ihtiyaç duyulmaktadır.

Görsel 4. Hollanda Rijswijk Woonerf örneği (<http://www.greatcity.org/>)

Almanya'da Woonerf sistemine göre tasarlanmış sokaklarda yapılan araştırma sonuçlarına göre (Collarte, 2012);

- *Trafik hızının ve yoğunluğunun azalması:* hız düşürücü farklı uyarılar ve işaretlerle sokaklardaki trafik hızı azalmıştır.
- *Etkili kullanım alanları oluşturulması:* tüm yaş grupları için daha efektif kullanılabilir alanların oluşması sağlanmıştır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

- *Sosyalleşmenin artması*: çocuklar ve ailelerinin sokakta daha çok vakit geçirmesiyle birbirleriyle olan etkileşimleri de artmıştır.
- *Kentsel mekan kalitesinin artması*: daha yaşanabilir ve sağlıklı çevrelerin oluşmasına büyük katkı sağlanmıştır.

“Home Zone” (Oyun Sokakları) Uygulaması

“Home Zone” girişimi 1998’de İngiltere’de başlatılan, insan ve taşıtların eşit şartlar altında paylaştıkları kamusal mekânlar ve sokaklar girişimi olarak tanımlanabilir. Bu mekânlar insanları yürümeye, bisiklet kullanmaya teşvik edecek, oturanlar arasında iletişimi ve toplum aktivitelerini destekleyecek çeşitli donatılar ile tasarlanırlar (East Lothian Council, 2006).

Home zone, Türkçe karşılığı ev/konut bölgesi olsa da anlamı çocuklar için “Oyun Bölgesi”dir. Woonerf sistemine benzer şekilde kente ait açık alanların çocuklar için güvenli oyun alanları olarak kullanılmasına yönelik oluşturulan bu oyun bölgeleri, yayaların ve araçların sokakları eşit olarak kullandıkları alanlardır.

Görsel 5. İngiltere Plymouth MoriceTown ve ilk “home zone” örneği Stainer Street, Manchester (<http://www.rudi.net/>)

Home zone’lar her hangi bir tasarım kalıbına göre planlanmazlar. Her toplumun kendi özel gereksinim ve kültürüne uygun olarak şema belirlenebilir. Bu yaklaşımla sokaklar, o yerleşimdeki kişilerin etkileşimini artırırken, çocuklar için de güvenli oyun alanları tanımlamaktadır. Home zone alanların çocukların sosyal ve fiziksel gelişime olumlu etkileri gözlenmiştir. Bu alanların çocukların gelişimine katkısı;

- eve yakın olması,
- çocukların eve uğrayıp ihtiyaç giderebilmesi,
- erişilebilirliği,
- ebeveyn kontrolüne olanak sağlaması gibi pek çok faktöre bağlıdır (Gill, 2007).

Sokakları herkes için güvenli hale getiren *home zone*’da sokak, bir trafik koridorundan, iyi bir yaşam niteliği sunan değerli bir açık alana dönüşmektedir. Araba sahipleri güvenli bir park yerine sahip olurken, çocuklar güven içinde oynarlar ve tüm kullanıcılar sokak yaşantısından memnun olmaktadır. Bir sokağı home zone yaparak, aileler, çocuklar, komşular ve arkadaşlar için sohbet edecek, sosyalleşecek, dinlenecek, fiziksel aktivite yapacak ve oyun oynayacak temiz, güvenli ve sağlıklı yeni bir ortam yaratılmaktadır (Gökmen ve Taşçı, 2010).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

Görsel 6. Ashton West End, Tameside ve Normanton Home Zone uygulamaları, Derby (<http://www.rudi.net/>)

Home zone alanlar diğer sokaklardan kolaylıkla ayırt edilebilecek niteliktedir. Özellikle zeminde yaya, araç ve bisiklet için farklı renkler kullanılmaktadır (Görsel 6, 7). Çocuklara ait tanımlı oyun alanları güvenli alanlar olarak tasarlanmıştır. Yeşil ögesi ve kent mobilyaları da ön plana çıkmaktadır.

Görsel 7. Lowestoft, Suffolk ve Manchester Home Zone uygulamaları (<http://www.rudi.net/>)

Kentlerde git gide artan yoğun yapılaşma, trafik sorunu ve yok olan yeşil alanlar çocuklar için oyun alanlarının yok olmasına neden olmaktadır. Bunun yanı sıra yetişkinler için de sosyal etkileşim alanı olan sokaklar ve mahalle kültürü de giderek zayıflamaktadır. Home zone ve Woonerf uygulamaları bu çevresel yozlaşmanın ve kültür kaybının önüne geçilebilmesi için Türkiye’de de öncelikli olarak değerlendirilmesi ve uygulanması gereken bir eylem planı olmalıdır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

Görsel 8. Esenler Belediyesi'nin düzenlediği "Çocuk Oyun sokağı" (<http://www.esenler.bel.tr/>)

2014 yılında İstanbul Esenler Belediyesi Türkiye'deki ilk çocuk sokağını, çocukların oyun haklarını korumak ve fiziksel çevre koşullarını iyileştirmek adına uygulamaya koymuştur. Trafığe kapalı olan sokakta bisiklet yolları ve oyun alanları düzenlenmiştir (Görsel 8). 500 metrelik sokağın engelli çocukların da oyun oynamasına uygun olarak tasarlandığı belirtilmektedir (<http://www.esenler.bel.tr/>) Sokakta oyun merkezi, çocuk kütüphanesi, sinema, açık çocuk bahçesi gibi çocukların sosyalleşebilecekleri ve birlikte zaman geçirebilecekleri, eğitici ve öğretici mekanlar da bulunmaktadır.

Güvenli Okul Yolları Uygulaması

Okul çağındaki çocukların, okul öncesi çocuklara göre yaşam ve hareket çevresi genişlemektedir (Türküm, 2014). Bu gelişimin güvenli ve sağlıklı olabilmesi için çocuğun özellikle okula güvenli bir şekilde ulaşımı sağlanmalıdır (Görsel 9).

Görsel 9. Okula güvenli rotalar için çocukların eğitilmesi (<http://sfsaferoutestoschool.org/>).

Almanya Brühl Belediyesinin raporuna göre yapılan araştırmalar, günümüzde çok sayıda çocukta yanlış duruş, aşırı kilo ve motorik aksaklıklar gibi bedensel sorunların olduğunu göstermiştir. Sağlığın kalıcı olarak korunmasında düzenli hareket kadar faydalı hiçbir ilaç veya yöntem yoktur. Yeterince hareket öte yandan çocuğun konsantrasyon yeteneğini güçlendirir ve sosyal davranışını geliştirir (<https://www.bruehl.de/>) Osborne'a göre kentlerde çocukların okullarına güvenle ulaşabilecekleri rotaların belirlenmesi ve bu rotaların çocuklara öğretilmesi ve benimsetilmesi gerekmektedir (Osborne, 2005).

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

Brühl Belediyesinin hazırladığı rehberde göre okula yürüyerek gitmek çocuklar için pek çok olumlu davranış gelişimine katkı sağlar. Öncelikle yürümek ve hareket etmek çocukların fiziksel gelişimi için önemlidir (Görsel 10). Bu rehberde göre okula güvenli rotaların belirlenmesiyle; çocuk trafikte güvenli ve bilinçli davranmasını öğrenir. Çevresini daha iyi tanır ve diğer çocuklarla arkadaşlık kurar. Bu ve benzeri uygulamaları yaygınlaştırmak ve çocukları okula yürüyerek gitmeleri için teşvik etmek için;

- okula en güvenli rotanın belirlenmesi,
- çocukların arkadaşlarıyla grup olarak okula ulaşabilecekleri yolların farklı işaret ve levhalarla tanımlanması,
- güvenli yolların çocuklar için eğlenceli ve cazip olmasının sağlanması gerekmektedir.

Görsel 10. Brühl Belediyesi Okula güvenli rotalar rehberi ve uygulama örneği
(<https://www.bruehl.de/>)

Türkiye’de Milli Eğitim Bakanlığı ve Unicef’in işbirliğiyle “Güvenli Okul-Güvenli Eğitim İşbirliği Projesi” ile okula ulaşımında güvenli sokaklar oluşturmak için okulun yakın çevresindeki sokakların gözden geçirilmesi ve yeniden ele alınması için çalışılmaktadır. İstanbul’da pilot bölge olarak seçilen 10 okulda proje uygulanmaya başlamıştır. Bu projenin yanı sıra özellikle bazı yerel yönetimler, erken çocukluk dönemindeki çocukların okullarına ulaşırken trafikte ve konut bölgelerinde güvenli olamayan rotaları kullanmasının önüne geçmek için ve okula gidiş dönüşü güvenli bir şekilde sağlamaları için rotalar belirlemektedir.

Eskişehir Odunpazarı Yerleşimi Sokak Dokusunun Çocuklar İçin Uygunluğunun İncelenmesi

Kentlerin geleneksel ve kültürel değerlerinin yeni kuşaklara aktarılabilmesi ancak kent ve mahalle kültürünün sürdürülebilir olmasıyla mümkün olabilir. Sürdürülebilirliği sağlamak için çocukların bir önceki kuşağın oynadığı oyunları oynamayı devam ettirmesi bu konuda atılması gereken adımlardan biri olabilir. Ancak günümüzde kentlerin çocuklara yeteri kadar güvenli oyun alanlar oluşturmadıkları ortadadır. Eski kent dokusunu koruyabilmiş yerleşimlerde ise bu oyun alanlarının yaratılması ve geleneğin sürdürülebilmesi kısmen daha mümkündür.

Odunpazarı yerleşimi dar sokakları, tarihi konutları, çeşme ve meydanlarıyla bir yamaca konumlanmış ve günümüzde geleneksel dokusunu koruyabilmiş sayılı yerleşimlerdenidir. Korunan

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

bu özgün ve geleneksel dokusu nedeniyle 1986 yılında Kentsel Sit Alanı ilan edilmiş ve koruma altına alınmıştır.

Görsel 11. Odunpazarı yerleşimi konut ve sokak dokusu hava fotoğrafı

Odunpazarı sokak dokusu tamamı tek veya iki katlı yapılarla çevrilmiş dar ve kıvrımlı aralıklardan oluşmaktadır (Görsel 11). Mevcut mahalle dokusunun çocuklar için güvenli oyun alanları oluşturduğu düşünülse de pek çok noktada düzenlemeye ihtiyaç duyulmaktadır. Odunpazarı sokaklarının özellikle Kuzey Avrupa ülkelerinde çocuklara evlerinin yakınında güvenli oyun alanları yaratmak için düzenlenen Woonerf sokaklara benzeyen doğal bir dokusu vardır. Woonerf sokak kurgusunda trafiğin yavaşlatılması için uygulanan arnavut taşı ve dolambaçlı yollar ve tümsekler Odunpazarı sokaklarının doğal karakteridir. Ancak Avrupa ve Amerika'da uygulanan örneklerde olduğu kadar geniş sokaklar Odunpazarı bölgesinde yoktur.

Görsel 12. Odunpazarı yerleşimi Hasan Dede Sokak ve Çeşme Sokak (Demirel Etili, 2015)

Oyun oynamanın çocuğun sosyal ve fiziksel gelişimi üzerindeki katkısını artırmak için, oyun parklarındaki araçların zenginleştirilmesi ve çocuklar için yaratıcı ve maceracı oyun alanlarının sunulması tek başına yeterli değildir. Sokakların da bu kapsamda tekrar ele alınması ve

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

oyun mekânı olarak değerlendirilmesi gerekmektedir. Güvenlik kontrolüyle tasarlanmış oyun parklarından farklı olarak sokaktaki kum ve su gibi materyaller çocukların herhangi başka bir oyun aracına ihtiyaç duymadan yaratıcı oyunlar oynayabilmeleri için gerekli ortamı sağlayabilir. Çocukların oyun haklarını açık havada yanlarında bir yetişkin olmadan da kullanabilmeleri için sokakların kendi kendilerine oynayabilecekleri güvenli alanlar olarak tasarlanması gerekmektedir.

Çalışma alanında yakın çevrede yürüme mesafesinde ilkokul ve ortaokul bulunmaktadır. Çocukların çevredeki okullara güvenli bir şekilde yalnız veya toplu olarak ulaşabilmeleri için araç trafiğinin hızının azaltılması gerekmektedir.

Görsel 13. Odunpazarı sokaklarında çocukların oyun oynadığı alanlar (Demirel Etlı, 2015)

Çalışmada belirlenen sokaklar, çocuklar için geleneksel oyun alanlarının yanı sıra yaratıcı ve doğal oyun öğeleri açısından zengin sokaklardır. Çengelçeşme Sokak ve Usta Ayaz Sokak (Sokak ismi bazı kaynaklarda Usta Ayvaz olarak da gösterilmektedir.) 3 tane çeşmenin ve boş parsellerin bulunduğu, araç trafik yükünün fazla olmadığı ancak araçların süratli hareket ettiği sokaklardır. Sokakta yaşayan insanlarla görüşüldüğünde, hızla geçen araçlardan dolayı çocuklarını güvenle sokakta oynamaya bırakamadıklarını ancak yine de sokağın araç trafiğine kapatılmasını istemediklerini belirtmişlerdir.

Görsel 14. Eskişehir Odunpazarı'nda kullanılmaya devam eden çeşmeler (Demirel Etlı, 2015)

Çalışmada belirlenen sokakların çocuklar için arkadaşlarıyla buluşup oynayabilecekleri güvenli mekanlara dönüşmesi hedeflenmektedir. Bu nedenle çocuklar için yeterli yeşil alanların olduğu, çocukların meyve ağaçları arasında oyun oynayabilecekleri, sokak çeşmelerinden su içip, çamura dokunabilecekleri sokaklara dönüştürülmesi için düzenlemeler önerilmektedir. Yayaların ve çocukların bu sokakları tüm genişliğiyle kullanabilmesi hedeflenmektedir.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

Görsel 15. Odunpazarı Çengel çeşme sokak ve Usta Ayaz sokak

Usta Ayaz Sokak'ta, sokağa adını veren bir çeşme ve bir kültür derneği vardır. Sokakta toplam 15 konut bulunmaktadır. Çalışma alanı içerisindeki konutların pek çoğu Odunpazarı geleneksel konut dokusunu yansıttıkları için belediye tarafından restore edilmiş, Usta Ayaz Sokak bu nedenle turistik bir bölge haline gelmiştir. Sokağın zemini araçların hızlı geçişine imkan vermeyecek sert girintili granit zemin taşlarıyla kaplıdır ancak eğim nedeniyle bazı araçların süratli hareket ettikleri gözlenmiştir. Sokakta kaldırım yoktur. Çoğu zaman park halindeki araçların bulunduğu sokakta yürümek bile zor iken, çocukların oyun oynayabilmesi mümkün olamamaktadır.

Görsel 16a. Usta Ayaz sokak (Demirel Etili, 2015)

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

Görsel 16b.Usta Ayaz sokak (Demirel Etlı, 2015)

Çengelçesme Sokak iki tane restore edilmiş çeşmenin bulunduğu sadece Kurşunlu Külliyesi'ne yakın olan kısmı turistik görünen bir sokaktır. Sokakta ilerledikçe bozuk zeminler, restore edilmemiş ve harabe olmuş yapılar gözlemlenmektedir. Sokak zemini yer yer yamalı asfalt ve taş kaplamadır. Sokak boyunca bozuk ve dar kaldırımlar vardır. Yaklaşık olarak 45 konut kullanılmaktadır. Kömür deposu olarak kullanılan alanlar ve tel kafeslerle çevrilmiş kullanılmayan parseller vardır. Sokakta birer tane salıncak ve kaydırağın bulunduğu yetersiz ve küçük bir oyun parkı vardır. Çengelçesme Sokak'ta çocukların çeşme etrafında ve boş parsellerde oyun oynadıkları, trafiğe açık sokakta kontrolsüz bir şekilde bisiklet sürdükleri gözlenmiştir.

Görsel 17a.Çengelçesme sokak (Demirel Etlı, 2015)

Görsel 17b.Çengelçesme sokak (Demirel Etlı, 2015)

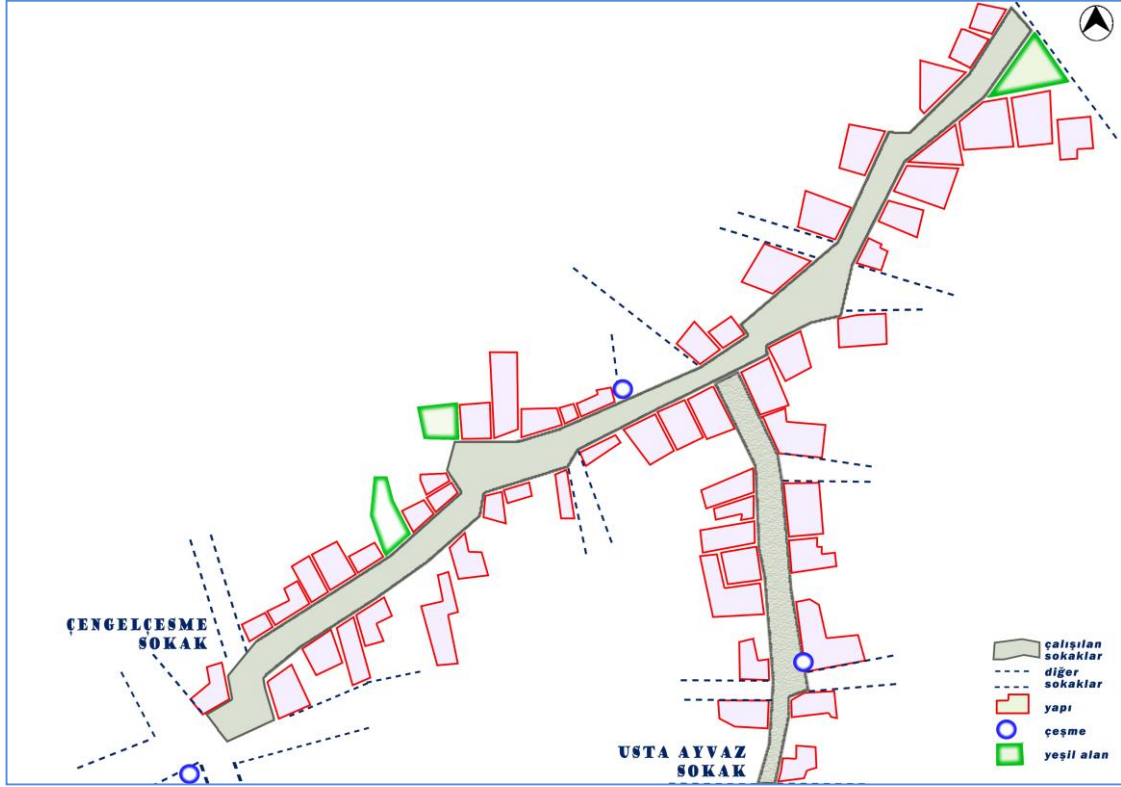
Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

Çalışmada ele alınan bu sokaklar yerleşim alanının kısmen merkezinde bulunan, çevredeki sokaklardan da çocukların rahatlıkla ulaşarak kullanabileceği mekanlardır. Sokaklardaki boş parseller çalışma kapsamında değerlendirilmeye müsait olması nedeniyle ele alınmıştır. Ayrıca yaklaşık 100 hanenin bulunduğu bu sokaklarda yaşayan onlarca çocuğun ve yakın çevredeki sokaklarda yaşayan çocukların oyun ihtiyaçlarına cevap verebilecek nitelikte bir düzenlemeye imkan tanıyabilmektedir. Odunpazarı bölgesinin turistik yüzü olması nedeniyle de pek çok insanın sokak düzenlemesinden haberdar olabileceği bu sayede bu düzenlemelerin yaygınlaşacağı düşünülmektedir.

Görsel 18. Çengelçesme ve Usta Ayaz Sokakları'nın mevcut şematik planı

Çocukların yalnızca kendilerine ait olan alanlarda bulunması gerektiği algısını ortadan kaldırmak gereklidir. Bu durumda yapılacak uygulamalardan biri de kent içinde çocukların yetişkinlerle ortak kullandığı mekanların koşullarının iyileştirilmesidir. Kentte apartmanlarda yaşayan çocuklara nazaran Odunpazarı eski yerleşim bölgesinde sokağa çıkabilme şansına sahip olsalar dahi, bu sokaklar çocuklar için yeterli ve güvenli oyun alanını barındırmamaktadır.

Değerlendirme ve Sonuç

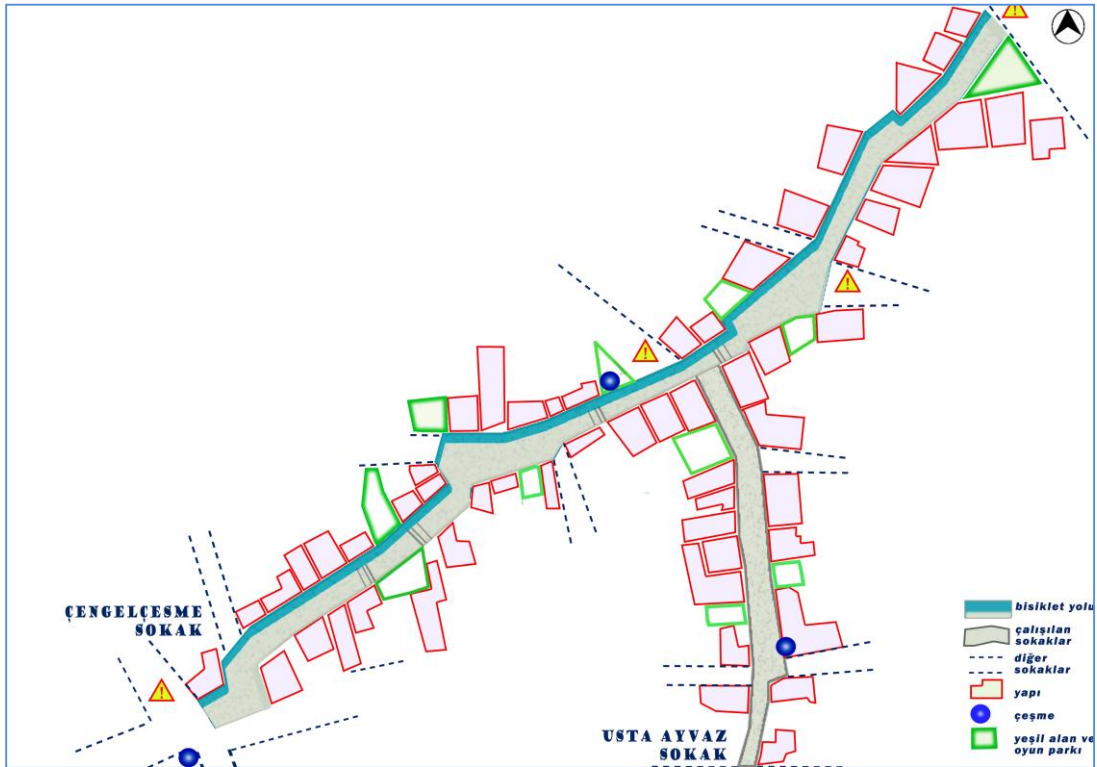
Çocukların ilk olarak etkileşim içinde oldukları fiziksel çevrenin evlerinin bulunduğu sokak olduğu düşünülürse, gerekli güvenlik koşullarını sağlamayan sokakların çocukların fiziksel ve sosyal gelişimine katkı sağlayamayacağı bilinmektedir. Bu nedenle belirlenen sokaklar için önerilen düzenlemeler şu şekilde sıralanabilir:

- Sokağın giriş çıkışına ve başka sokaklarla kesiştiği noktalara bu sokağın çocuklar için bir oyun alanı olduğu yönünde tanımlayıcı ve uyarıcı levhalar konulmalıdır.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/14 Fall 2015

- Sokağın zemininin pek çok noktada farklılaştırılması gerekmektedir. Usta Ayaz Sokak'ta olduğu gibi girintili taşlarla kaplanmalı ve yüksek tümseklerle hız yavaşlatıcı önlemler alınmalı ve araç hızının yürüme hızında olması sağlanmalıdır.
- Sokakta yaşayan insanların araçlarını park edebilmeleri de önemli bir tasarım problemidir. Boş parsellerin bir kısmının bu sokakta yaşayan insanlara araç parkı olarak tahsis edilmesi sağlanmalıdır.
- Çocuklara yaratıcı oyun alanları sunulabilmesi için farklı doku ve renklerde zemin taşları kullanılmalıdır.
- Sokağın belirli bir bölümü düz ve kısmen yumuşak bir malzeme ile kaplanmalı ve bu kısım tamamen bisiklet rotası olarak belirlenmelidir. Bisiklet yolunu sokaktan ayırıcı elemanlar kullanılmalıdır.
- Su ögesi başlı başına bir oyun aracı olabileceken toprakla birleştirerek çocukların oynayabilmesine imkan verilecek çevresel düzenlemelerin yapılması gerekir.
- Mevcut çocuk parkı son derece yetersiz olduğundan, oyuncaklar ve oyun imkanları artırılmalıdır.
- Bitkilendirme ve ağaçlandırma için uygun olan yerlerde toprak zemin kullanılmalı, bitki ve meyve ağaçları dikilmelidir. Ancak peyzaj ve sokak mobilyası düzenlemelerinin görsel karmaşadan uzak olması gerekir.
- Sokak boyunca farklı renk, doku ve boyutlarda oyun elemanları çocukların oyun alanlarını tanımlayıcı elemanlar olarak yerleştirilmelidir.

Görsel 19. Çengelçesme ve Usta Ayaz Sokakları'nın düzenleme önerisi ile şematik planı

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

Önerilen bu düzenlemeler çocuklar için daha güvenli oyun ve sosyalleşme alanı olarak sokakların güncellenmesi için yeterli bir adım olacaktır. Bu düzenlemelere ek olarak üzerine basıldığında farklı tonlarda ses çıkaran oyun aletleri sokak zeminine yerleştirilebilir, araç trafiğini engellemeyecek şekilde yer yer yarı açık bir üst örtü tasarlanarak gölgelik oyun alanları oluşturulabilir. Bu düzenlemeler de sokakların çocuklar için yeterli olmanın yanı sıra daha özel ve eğlenceli mekanlar haline getirilmesine yardımcı olacaktır.

Kent ölçeğinde çocuk haklarına uygun mekânsal düzenlemelerin yapılması ve çocukların görüşlerinin de bu kararlarda doğrudan etkili olabilmesi için Kent Konseylerinde çocuklara da söz hakkı verilmelidir. Çocuklar için gerekirse workshop ve atölyeler kurularak kentte kendileri için oyun alanları oluşturabilmelerine imkan sunulmalıdır. Ayrıca bu düzenlemelerin sürdürülebilir olabilmesi için de kent sakinlerinin ve çocukların düzenli olarak bu etkinliklere katılımının sağlanması ve kentin farklı bölgelerinde uygulamaların sürekli olarak artırılması ve fiziksel çevre koşullarının daima iyileştirilmesi gerekmektedir.

KAYNAKÇA

- Abu-Ghazze, T. M. (1998). "Childrens Use of the Street as a Playground in Abu-nuseir, Jordan", *Environment and Behavior*, Cilt 30, Sayı 6, s.799–831.
- BERMAN, M., (1994). *Katı Olan Her Şey Buharlaşıyor*, İletişim Yayınları, İstanbul
- Birleşmiş Milletler Antlaşması Çocuk Hakları Sözleşmesi* Erişim Tarihi: Haziran 2015
http://www.unicankara.org.tr/doc_pdf/metin132.pdf
- Björklid, P. & Nordstram, M. (2007). "Environmental Child Friendliness: Collaboration and Future Research", *Children, Youth and Environment*,17(4), s. 388-401
- Collarte, N. (2012). The Woonerf Concept "Rethinking a Residential Street in Somerville" Master of Arts in Urban and Environmental Policy and Planning, Tufts University, Cambridge.
- Demirel Etili, P. (2015). Kişisel Fotoğraf arşivi
- East LOTHIAN COUNCIL (2006). Supplementary Planning Guidance 1, Director of Environment, Home Zone Design Standards, Draft for Consultation.
- Edwards P., Tsouros A. (2006). Kentsel çevrede fiziksel aktivite ve aktif yaşamın desteklenmesi: Yerel Yönetimlerin Rolü, Dünya Sağlık Örgütü Avrupa, Bilimsel Kanıtlar Raporu
- Elkind, D. (1999). *Çocuk ve Toplum*, (Çev. Demet Öngen), Ankara: Ankara Üniversitesi Yayınları.
- Gill, T. (2007). "Can I Play out...? Lessons from LondonPlay's Home Zone Project" Erişim Tarihi: Haziran 2015
<http://www.homezones.org.uk/public/resources/documents/CanIplayout.pdf>
- Gökmen, H., Taşçı, B. (2010). Çocuklar Adına Woonerf ve Home Zone'dan Alınacak Dersler, *Mimarist Dergisi*,
- Gökmen, H. (2013). Çocuk Dostu Kent Üzerine Stratejiler, TMMOB 2. İzmir Kent Sempozyumu / 28-30 Kasım 2013, İzmir. Erişim Tarihi: Mayıs 2015
<http://www.tmmobizmir.org/wp-content/uploads/2014/06/79.pdf>
- Güllüpunar, H., (2015). "Çocukların Oyunlarda Gösterdikleri Karakteristik Özellikleri Bağlamında Erişkinlik Dönemi Siyasal Kişilikleri Üzerine Bir Araştırma / A Study On Children's Political Personality In Their Adulthood In The Context Of Characters Which They Have

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

In The Games”, *TURKISH STUDIES -International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. Şefik Yaşar Armağanı), Volume 10/10 Summer 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8424>, s. 477-492.

Hand, C. (2007). *Woonerf: A Dutch Residential Streetscape*.

Kyyta, M. (2003). *Children in Outdoor Contexts, Affordances and Independent Mobility in the Assessment of environmental Child Friendliness*. Espoo: Helsinki University of Technology, Centre for urban and Regional Studies Erişim Tarihi: Haziran 2015

<http://lib.tkk.fi/Diss/2003/isbn9512268736/isbn9512268736.pdf>

Osborne, P. (2005) *Safe Routes for Children: What They Want and What Works*, *Children, Youth and Environments* 15(1), s. 234-239.

Türküm, A., S. (2014) Eğitim Bilimleri Enstitüsü, “Gelişme ve Öğrenme” Doktora Ders Notları

<http://www.greatcity.org/campaigns/green-infrastructure/>

<http://www.rudi.net/files/homezones.pdf>

<http://www.esenler.bel.tr/tr/icerik/280/2496/iste-turkiyenin-ilk-cocuk-sokagi.aspx>

https://www.bruehl.de/leben/verkehr/downloads/flyer_sicher_zur_schule_tuerkisch.pdf

<http://sfsaferoutestoschool.org/>

Citation Information/Kaynakça Bilgisi

Demirel Etili, P., Yamaçlı, R., (2015). “Çocuklar İçin Sokakların Güvenlik Koşullarının İrdelenmesi: Eskişehir Odunpazarı Örneği / Examination Of The Security Conditions Of The Streets For Children The Case Of Odunpazarı, Eskişehir”, *TURKISH STUDIES - International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic-*, ISSN: 1308-2140, (Prof. Dr. H. Ömer Karpuz Armağanı), Volume 10/14 Fall 2015, ANKARA/TURKEY, www.turkishstudies.net, DOI Number: <http://dx.doi.org/10.7827/TurkishStudies.8997>, p. 225-244.

Turkish Studies

International Periodical for the Languages, Literature and History of Turkish or Turkic
Volume 10/ 14 Fall 2015

